

Retkes Attila:

Különös metamorfózis – cigányzenéből jazz¹

Az 1945 utáni magyar zenetörténet érdekes jelensége, hogy – a hagyományos cigányzene lehetőségeinek fokozatos beszűkülése miatt – ismert roma zenész dinasztiák tagjai fordultak a jazz műfaja felé. Kivétel nélkül autodidaktaként sajátították el a jazz jellegzetes dallam-, ritmus- és harmóniavilágát, illetve az improvizatív játéktechnikát. Leggyakrabban hegedűről gitárra váltottak, olykor más hangszereken is jelentős eredményeket értek el, vagy éppen hegedűn játszottak modern jazzt. A vendéglátóipari zenélés keretei közül kitörve többen szólistaként járták be a világot, mások Ausztriában vagy Németországban lettek megbecsült muzsikuskok. A tanulmány megvilágítja a jelenség zeneszociológiai hátterét, illetve bemutatja külföldön is sikeres magyar roma jazz-előadóművészek – Bacsik Elek, Csányi Mátyás, Koszta Lukács, a Horváth „Patkány” testvérek, illetve az újabb generációból Szakcsi Lakatos Béla, Babos Gyula és Snétberger Ferenc – pályájának néhány jellemző mozzanatát.

¹ A „Lendület” 20–21. Századi Magyar zenei Archívum és Kutatócsoport által rendezett, *Könnnyűzene – Könnnyű zene? Magyar populáris zene a 20-21. században* című konferencián, 2014. január 31-én elhangzott előadás absztraktja.